

Становище

От: доц. д-р Мария Тодорова Марикина, УНСС, гр.София, Научна специалност „Политическа икономия“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Политическа икономия“ в СА „Д.А. Ценов“ – Свищов.

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед No1088 /15.11.2018 г. на Ректора на СА „Д.А. Ценов“.

Автор на дисертационния труд: Кристиян Цветанов Корелов

Тема на дисертационния труд: Фирмената стратегия – предпоставка за повишаване на конкурентоспособността на фирмата

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Кристиян Цветанов Корелов за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ се състои от въведение, три глави, заключение, използвана литература и 7 приложения. Той включва 175 страници текст, 28 фигури и 8 таблици.

Считам, че **темата** на дисертацията е сполучливо избрана. Тя е актуална и има голяма научна и практическа значимост. Докторантът е обосновал много добре **значимостта на темата и нейната актуалност**. Ясно е открил проблемите, които се заема да реши. Темата е благодатна за докторска дисертация, поради това, че в българската наука тази проблематика и в такъв контекст на изложение е недостатъчно разработена. В същото време тя е много комплексна и сложна, и за разработването ѝ са необходими добра теоретична подготовка, високи аналитични способности и опит в извършването на научни изследвания. **Обектът** на дисертационния труд – фирмената стратегия е актуален и уместно избран в контекста на важността и ролята на фирмената стратегия като предпоставка за повишаване на конкурентоспособността на фирмено ниво в условията на българското стопанство. Спазени са утвърдените изисквания за дисертационен труд: вярно са определени **предметът** на научния труд, както и **тезата**. Внимателно са представени основните изследователски подходи и **методи**, включващи информационно осигуряване, анализ на ограничителни условия, анкетно проучване, обработка и анализ на данни, както и широк кръг от логико-теоретични методи и подходи, допринасящи за доказване на тезата и изпълнение на изследователските намерения на докторанта. **Структурата** на дисертацията е логически изградена и е подчинена на цялостното разработване на изследователския проблем, на постигането на изследователските **задачи и цел**. Текстът е обогатен и сполучливо онагледен с таблици и фигури, които способстват за лесното му възприемане и вникване в същността на изследването.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

В **глава първа** Кристиян Корелов е направил успешен опит да изгради теоретичният фундамент за провеждане на изследването, като е открил основните аспекти, дефинирал е и е систематизирал широк брой теоретични концепции, разкриващи същността на конкуренцията, конкурентното поведение, конкурентните предимства и фирмените стратегии. Чрез тази глава той е разрешил и първата задача на дисертационния труд.

Във **втора глава** задълбочено са представени методическите решения за изследване на приложението на фирмената стратегия в управлението на конкурентоспособността на фирмата. Успешно са разкрити от Кристиян Корелов основните подходи за изследване на фирмените стратегии в отрасъл “Производство на млечни продукти“, като върху тази основа той е построил собствена рамка за изследване на фирмените стратегии в отрасъла. Благодарение на тази глава се постигат втората и част от третата поставени задачи в изследването.

Трета глава е практико-приложната част от изследването, в която е извършено уникално по своята същност апробиране на методическия инструментариум за изследване на стратегиите на фирмите от отрасъл “Производство на млечни продукти“. На тази основа Кристиян Корелов е синтезирал изводи, очертал е насоки и е формулирал конкретни препоръки за повишаване на конкурентоспособността на фирмите в отрасъла. Стигнал е до разрешаването на трета и четвърта задача, поставени в началото.

Това ми дава основание да смятам, че работата, извършена от докторанта показва добра теоретична подготовка, както и способността му да стига до научни обобщения. Разработеното във втора глава показва уменията на докторанта на основата на задълбочените си знания да генерира методически решения. Постигнатото в трета глава дава основание за извод по повод много доброто познаване на анализирания обект и високи способности на докторанта за извършване на научно-практически изследвания и анализи.

По отношение на **представителността на данните**, изложени в труда може да се отбележи, че са с необходимата представителност и актуалност. Цитирането и позоваването на първичните литературни и справочни източници е коректно.

В **техническо отношение** дисертацията е отлично оформена. Балансирана е като обем в трите си глави. Качествата на таблиците и фигурите е на много високо ниво. Документационният материал е коректно изведен и изчерпателен. Стилът и езикът на изложение са на нужното равнище за дисертационен труд.

Оценка на автореферата

В резултат на задълбоченото ми запознаване с автореферата и със съдържанието на дисертационния труд достигнах до заключението, че:

1. Авторефератът е разработен в съответствие с изискванията.
2. В съдържателно и структурно отношение авторефератът напълно съответства на дисертационния труд. Той коректно отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от Кристиян Корелов.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд

Според мен най-съществените **приноси**, постигнати в дисертационния труд, са следните:

1. Обоснована е на микроикономическо ниво специфичната роля и значение на процеса на изграждане и прилагане на стратегията на фирмите като предпоставка за повишаване на фирмената им конкурентоспособност.
2. Създадена е уникална методика и метрична система за изследване на изграждането и реализацията на фирмените стратегии от отрасъл „Производство на млечни продукти“ като предпоставка за повишаване на фирмената конкурентоспособност.
3. С оглед повишаването на конкурентоспособността на фирмите от отрасъл „Производство на млечни продукти“ са изведени собствени препоръки за подобряване на прилагането на фирмените стратегии.

IV. Въпроси по дисертационния труд

Внимателното ми запознаване с дисертационния труд ми дава основание да обобщя, че в него няма допуснати съществени пропуски, неточности или противоречия. Същевременно имам и една забележка, която е по-скоро препоръка за бъдещата работа на докторанта. Тя се свързва с това, че на места в дисертацията се приема априори от Кристиян Корелов, че това което е валидно за конкурентоспособността на национално равнище е валидно и може да се приложи и за фирмено такова.

За мен би било интересно мнението на докторанта по повод това как слабите страни и идентифицираните множество проблемни области от него в отрасъл “Производство на млечни продукти“ конкретно могат да бъдат разглеждани като възможности за повишаване на конкурентоспособността?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Дисертационният труд е цялостно и добросъвестно научно изследване на значим и актуален научен проблем. Изследователските задачи успешно са изпълнени, а основната цел е реализирана. Постигнати са научно-приложни приноси, които обогатяват научното знание и подпомагат практиката. Дисертационният труд заслужава положителна оценка и отговаря на изискванията за присъждане на исканата научна степен.

Всичко това ми дава основание с пълна убеденост да **препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на докторант Кристиян Цветанов Корелов образователната и научната степен “Доктор”**.

Дата: 20.01.2019

Изготвил становището: доц.д-р Мария Марикина

